

RPO WD 2014-2020

Konsultacje społeczne

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**DOLNY
ŚLĄSK**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Cele Tematyczne

1. Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (EFRR)
2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych (EFRR)
3. Podniesienie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (EFRR)
4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (EFRR)
5. Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (EFRR)
6. Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów (EFRR)
7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastrukturalnych sieciowych (EFRR)
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników (EFS i EFRR)
9. Wspieranie włączenia społecznego (EFS i EFRR)
10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (EFS i EFRR)
11. Zwiększanie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej poprzez wzmacnianie potencjału administracji publicznej oraz służb publicznych wdrażających EFRR i EFS (EFRR i EFS)

Oś Priorytetowa 1: PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Wzrost konkurencyjności i rozwój gospodarki regionu w oparciu o badania i rozwój, innowacje oraz nowe rozwiązania dla przedsiębiorstw

Priorytety inwestycyjne:

- Wzmacnianie potencjału B+R jednostek naukowych
- Innowacyjne przedsiębiorstwa
- Rozwój przedsiębiorczości
- Internacjonalizacja przedsiębiorstw
- Rozwój produktów i usług w MŚP

Priorytet inwestycyjny: Wzmacnianie potencjału B+R jednostek naukowych (PI 1.1)

Kierunki wsparcia

- Dofinansowanie będą mogły otrzymać **projekty związane z rozwojem infrastruktury badawczej realizowane przez jednostki naukowe** w ramach inteligentnych specjalizacji regionu.
- W ramach priorytetu możliwe będzie ponadto **wsparcie tworzenia i rozwoju instytucji popularyzujących naukę i innowacje** wśród mieszkańców regionu.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki naukowe
- konsorcja jednostek naukowych
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia w zakresie tworzenia instytucji popularyzujących naukę
- jednostki organizacyjne jst w zakresie tworzenia instytucji popularyzujących naukę

Priorytet inwestycyjny: Innowacyjne przedsiębiorstwa (PI 1.2)

Kierunki wsparcia

- **Prace B+R w przedsiębiorstwach**, w tym prowadzonych we współpracy z jednostkami naukowymi, szkołami wyższymi, IOB lub podmiotami leczniczymi oraz w ramach inicjatyw klastrowych.
- **Rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach**, służącego działalności innowacyjnej przedsiębiorstwa m.in. utworzenie centrów badawczo - rozwojowych.
- **Wdrożenie wyników badań naukowych/technologii** oraz praw do własności intelektualnej związanej z wdrażanym produktem lub usługą.
- **Profesjonalne usługi proinnowacyjne i podstawowe, świadczone przez IOB**. Usługi te powinny w sposób kompleksowy przyczyniać się do wspierania procesów innowacji (od badań do komercjalizacji).

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- przedsiębiorstwa
- IOB
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst
- podmioty zarządzające klastrami
- konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi lub spółkami celowymi tworzonymi przez jednostki naukowe lub szkołami wyższymi lub podmiotami leczniczymi lub jednostkami badawczo-naukowymi

Priorytet inwestycyjny: Rozwój przedsiębiorczości (PI 3.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane jest na **tworzenie i wspomaganie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości** (w tym akademickich).
- Możliwe będzie **tworzenie nowej infrastruktury inwestycyjnej lub rewitalizacja istniejącej infrastruktury w celu dostosowania jej do nowych funkcji gospodarczych** (w tym uzbrojenie terenu, rekultywacja gruntów, w ograniczonym zakresie budowa/modernizacja dróg w celu udostępnienia ww. infrastruktury).
- Planuje się również **wsparcie inwestycyjne dla nowopowstałych firm (start up)**, wspomagające uruchomienie fazy komercyjnej oraz fazy rozruchu – obejmujące finansowanie rozwoju produktu lub usług jak również pierwszych działań marketingowych.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- MŚP
- jednostki naukowe
- szkoły wyższe
- IOB
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst

Priorytet inwestycyjny: Internacjonalizacja przedsiębiorstw (PI 3.2)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie koncentrować się będzie na **wzmacnianiu międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw** (w tym grup producentów rolno-spożywczych) oraz zwiększeniu ich aktywności na rynkach zagranicznych.
- Wspierane projekty obejmą **dofinansowanie m.in. wizyt studyjnych i misji zagranicznych, udziału w międzynarodowych targach branżowych, targach i wystawach za granicą.**
- Realizowane będą **działania ukierunkowane na promocję przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych** (w tym m.in. branż rolno-spożywczych), a także na wzmocnienie wizerunku dolnośląskiej gospodarki, obejmujące m.in. promocję gospodarczą i turystyczną regionu.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- MŚP, IOB, NGO, LGD
- podmioty zarządzające klastrami
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst
- zakłady lecznictwa uzdrowiskowego
- sanatoria uzdrowiskowe
- grupy producentów rolnych
- wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego

Priorytet inwestycyjny: Rozwój produktów i usług w MŚP (PI 3.3)

Kierunki wsparcia

- Interwencja ukierunkowana będzie na **wsparcie istniejących mikro, małych i średnich przedsiębiorstw**. Finansowane będą inwestycje poprawiające potencjał konkurencyjny firm, zapewniające ich rozwój:
 - wprowadzenia na rynek nowych produktów/usług (w tym turystycznych) lub dokonanie zasadniczych zmian w sposobie świadczenia usług lub procesie produkcyjnym.
 - rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych,

Pomoc o charakterze bezzwrotnym możliwa będzie wyłącznie przy tworzeniu wraz z inwestycją trwałych miejsc pracy, w szczególności na terenach wymagających specyficznego wsparcia np. o niskim poziomie aktywności społeczno - gospodarczej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- MŚP
- grupy producentów rolnych
- podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowej

Oś Priorytetowa 2: TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych w regionie

Priorytet inwestycyjny:

- E-usługi publiczne

Priorytet inwestycyjny: E-usługi publiczne (PI 2.3)

Kierunki wsparcia

- Projekty zakładające **rozwój elektronicznych usług publicznych** szczebla regionalnego i lokalnego oraz zwiększenie do nich dostępu dla obywateli, w tym m.in. projektów z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-edukacji, e-szkoły, e-kultury, e-turystyki, e-bezpieczeństwa i systemów informacji przestrzennej.
- Przedsięwzięcia z zakresu **digitalizacji zasobów** kulturowych, naukowych i edukacyjnych
- Projekty ukierunkowane na **tworzenie i integrację baz danych** i zasobów cyfrowych wspomagających procesy decyzyjne i upowszechniające komunikację elektroniczną instytucji publicznych.
- **Budowanie kompetencji cyfrowych uczniów**, w tym rozwijanie praktycznych umiejętności wykorzystywania nowoczesnych technologii w procesie nauki.
- Projekty umożliwiające społeczeństwu korzystanie z zasobów cyfrowych

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami oraz ich konsorcja
- instytucje kultury, ich związki i porozumienia
- organizacje pozarządowe (w tym organizacje turystyczne)
- szkoły wyższe, ich związki i porozumienia
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne
- jednostki organizacyjne Służby Więziennej

Oś Priorytetowa 3: GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Zmniejszenie emisyjności gospodarki oraz wzrost udziału energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych i zwiększenie efektywności energetycznej

Priorytety inwestycyjne:

- Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych
- Efektywność energetyczna i użycie OZE w przedsiębiorstwach
- Efektywność energetyczna w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym
- Wdrażanie strategii niskoemisyjnych
- Wysokosprawna kogeneracja

Priorytet Inwestycyjny: Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych (PI 4.1)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte będą przedsięwzięcia polegające na **budowie oraz modernizacji** (w tym zakup niezbędnych urządzeń) **infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych**, np.: energii spadku wody, energii słonecznej, energii wiatru, energii geotermalnej i biopaliw (biogaz, biomasa, bioolej).

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej
- przedsiębiorstwa energetyczne
- organizacje pozarządowe
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego
- jednostki naukowe, szkoły wyższe ich związki i porozumienia
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowej

Priorytet Inwestycyjny: Efektywność energetyczna i użycie OZE w przedsiębiorstwach (PI 4.2)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte zostaną **projekty dotyczące modernizacji energetycznej obiektów, w tym także wymiany lub modernizacji źródła energii**, mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat energii, ciepła, wody, ze szczególnym uwzględnieniem OZE oraz zakładające zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie (w tym modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie).

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- MŚP
- grupy producentów rolnych
- podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowe

Priorytet Inwestycyjny: Efektywność energetyczna w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym (PI 4.3)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą kompleksowe inwestycje podnoszące efektywność energetyczną części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz budynków użyteczności publicznej.
- W ramach priorytetu możliwa będzie również m.in. **modernizacja systemów grzewczych wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła.**

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami oraz ich konsorcja
- organizacje pozarządowe
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe, товариства budownictwa społecznego
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowej
- szkoły wyższe oraz ich związki i porozumienia
- organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne

Priorytet Inwestycyjny: Wdrażanie Strategii Niskoemisyjnych (PI 4.5)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą **wyłącznie przedsięwzięcia wynikające z planów gospodarki niskoemisyjnej** (zgodne z tym dokumentem strategicznym), prowadzące do obniżenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (niskiej emisji). W tym celu wsparciem objęte będą m.in. projekty związane ze zrównoważoną mobilnością miejską i podmiejską inwestycje ograniczające ruch drogowy w centrach miast np. P&R, zintegrowane centra przesiadkowe, ścieżki rowerowe, itp. uzupełnione poprzez inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem miejskim wraz zastosowaniem systemów zarządzania ruchem i energią.
- W ramach priorytetu możliwe do realizacji będą również **publiczne inwestycje w zakresie budownictwa pasywnego w budynkach użyteczności publicznej.**

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej
- przedsiębiorcy – w zakresie transportu zbiorowego
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- organizacje pozarządowe
- spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne

Priorytet Inwestycyjny: Wysokosprawna kogeneracja (PI 4.7)

Kierunki wsparcia

Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji (również z OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami, jak również działania mające na celu zastąpienie istniejących jednostek wytwarzania energii, jednostkami w wysokosprawnej kogeneracji.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst
- przedsiębiorstwa energetyczne

Oś Priorytetowa 4: ŚRODOWISKO I ZASOBY

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Poprawa stanu środowiska oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych

Priorytety inwestycyjne:

- Gospodarka odpadami
- Gospodarka wodno-ściekowa
- Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych i kulturowych

Priorytet Inwestycyjny: Gospodarka odpadami (PI 6.1)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące rozwoju infrastruktury na potrzeby **selektywnego zbierania, składowania i unieszkodliwiania odpadów oraz wdrażania systemów i technologii odzysku i recyklingu odpadów.**
- Dofinansowanie będą mogły uzyskać **przedsięwzięcia z zakresu rozwoju instalacji do przetwarzania odpadów.**
- Dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty dot. **rekultywacji terenów składowisk odpadów i terenów zdegradowanych oraz tzw. „dzikich wysypisk”.**
- Wsparcie otrzymają projekty dot. unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych przede wszystkim kompleksowe **programy usuwania i unieszkodliwiania azbestu.**
- Uzupełniającym elementem wsparcia będą **działania z zakresu edukacji ekologicznej** promującej właściwe postępowanie z odpadami.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst
- podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadowej w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego
- organizacje pozarządowe
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą

Priorytet Inwestycyjny: Gospodarka wodno-ściekowa (PI 6.2)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą przede wszystkim przedsięwzięcia dotyczące **budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych** (w tym instalacje dot. zagospodarowania osadów ściekowych jako element projektu), **w aglomeracjach do 10 tys. RLM** wyznaczonych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
- Na obszarach, gdzie zakładanie sieci kanalizacyjnych nie ma ekonomicznego bądź technicznego uzasadnienia, wspierane będą **zintegrowane projekty dotyczące przydomowych oczyszczalni ścieków**.
- Wspierane będą także: budowa i modernizacja linii wodociągowych (pod warunkiem zapewnienia odbioru ścieków).

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst
- podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego

Priorytet Inwestycyjny: Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych i kulturowych (PI 6.3 i PI 6.4)

Kierunki wsparcia

- Dofinansowane będzie **wyposażenie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody** przyczyniające się bezpośrednio do czynnej ochrony przyrody.
- **Tworzenie centrów ochrony bioróżnorodności** w oparciu o gatunki rodzime oraz zapewnienie niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną siedlisk przyrodniczych i gatunków.
- Umożliwiona będzie realizacja projektów dot. **wykorzystania i udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczych** m.in. na cele turystyczne.
- Wsparcie otrzymają także działania z zakresu **ochrony i zachowania zabytków nieruchomych** wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków wraz z ich otoczeniem, jak również działania związane z przebudową, remontem i wyposażeniem budynków instytucji kultury.
- Wsparcie nakierowane będzie również na przedsięwzięcia dot. rozbudowy **ośrodków edukacji ekologicznej oraz kampanie informacyjno-edukacyjne**.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- administracja rządowa
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych
- organizacje pozarządowe, w tym LGD, regionalne i lokalne organizacje turystyczne
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą
- Instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z Ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego

Oś Priorytetowa 5: TRANSPORT

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Poprawa dostępności transportowej regionu oraz jakości i standardów transportu na Dolnym Śląsku

Priorytety inwestycyjne:

- Drogowa dostępność transportowa
- System transportu kolejowego

Priorytet Inwestycyjny: Drogowa dostępność transportowa (PI 7.2)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte będą drogi publiczne poprawiające dostępność transportową ośrodków regionalnych i subregionalnych **do infrastruktury sieciowej i węzłowej TEN-T**. W ramach priorytetu realizowane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie i remoncie układów drogowych, poprawą bezpieczeństwa i przepustowości ruchu drogowego (ITS, BRD).

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów
- zarządcy dróg publicznych
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne

Priorytet Inwestycyjny: System transportu kolejowego (PI 7.4)

Kierunki wsparcia

Wsparciem objęte będą projekty szczególnie ważne dla przewozów regionalnych, położone poza siecią połączeń krajowych i międzynarodowych, polegające na budowie, modernizacji oraz rehabilitacji (remontu) **infrastruktury liniowej, punktowej** (dworce kolejowe, stacje i przystanki kolejowe) oraz towarzyszącej (w tym działania podnoszące bezpieczeństwo i konkurencyjność transportu kolejowego), a także projekty związane z zakupem i modernizacją **taboru kolejowego** obsługującego połączenia wojewódzkie.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów
- zarządcy infrastruktury lub przewoźnicy kolejowi zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. nr 86, poz. 789 ze zmianami)

OŚ PRIORYTETOWA 6: INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Zapewnienie infrastruktury dla spójności społecznej i poprawy jakości życia, w szczególności ubogich społeczności

Priorytety inwestycyjne:

- Inwestycje w infrastrukturę społeczną
- Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną
- Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w infrastrukturę społeczną (PI 9.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie w ramach priorytetu zostanie ukierunkowane **na tworzenie i rozwój domów pomocy społecznej, dziennych domów pomocy, hospicjów oraz ośrodków udzielających świadczeń opieki paliatywnej.**
- Planowane wsparcie będzie obejmować również tworzenie i rozwój infrastruktury (w tym wyposażenie) opieki nad dziećmi do 3 roku życia. W tym wypadku wsparcie powinno przyczyniać się do **tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat trzech** i wypełniać luki w dostępie do tego typu usług.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- organizacje pozarządowe
- podmioty zajmujące się całodobową opieką osób starszych
- podmioty zajmujące się opieką nad dziećmi do 3 roku życia
- podmioty lecznicze

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną (PI 9.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie będzie ukierunkowane na budowę, remont, przebudowę, rozbudowę infrastruktury (w tym wyposażenie) **placówek ochrony zdrowia oraz obiektów lecznictwa uzdrowiskowego**. Działania powyższe będą ukierunkowane na likwidację obszarów deficytu specjalistycznych usług medycznych, kluczowych z punktu widzenia interesu bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu, na które istnieje stale rosnące zapotrzebowanie, w tym w szczególności w takich dziedzinach, jak: onkologia, ortopedia, rehabilitacja, psychiatria, perinatologia, neurologia oraz geriatria.

Podstawą realizacji priorytetu będą projekty kluczowe.

Potencjalni beneficjanta i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- podmioty lecznicze
- organizacje pozarządowe
- zakłady lecznictwa uzdrowiskowego
- sanatoria uzdrowiskowe

Priorytet Inwestycyjny: Rewitalizacja zdegradowanych obszarów (PI 9.2)

Kierunki wsparcia

- Kompleksowe **działania obejmujące modernizację i adaptację istniejących budynków do funkcji społecznych, kulturalnych i edukacyjnych, zagospodarowanie przestrzeni publicznych**, a także inwestycje w tzw. drogi lokalne, możliwe jedynie, gdy będą one stanowiły element szerszej koncepcji związanej z rewitalizacją oraz odnowę zabytkowych zasobów mieszkaniowych (części wspólne budynków).
- Wsparcie będzie udzielane w oparciu o kompleksowy **Lokalny Program Rewitalizacji**, obejmujący kwestie rewitalizacji w wymiarze społecznym, fizycznym, gospodarczym i przestrzennym. Finansowanie infrastruktury w przedsięwzięciach dotyczących rewitalizacji musi stanowić element uzupełniający dla realizacji celów społecznych finansowanych z EFS.
- Planowane wsparcie będzie obejmować również działania dotyczące kompleksowej rewitalizacji społecznej, fizycznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzennej **miejsowości uzdrowiskowych**.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ich jednostki organizacyjne
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe
- towarzystwa budownictwa społecznego
- organizacje pozarządowe
- uzdrowiska
- podmioty lecznicze

Oś Priorytetowa 7: INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Modernizacja i wzmocnienie infrastruktury edukacyjnej

Priorytety inwestycyjne:

- Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną
- Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną (PI 10.4)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie zostanie ukierunkowane na **tworzenie i rozwój infrastruktury przedszkoli** i innych form wychowania przedszkolnego. Powyższe wsparcie obejmuje także obiekty żłobkowo-przedszkolne.
- Wspierane będą działania w zakresie rozwoju infrastruktury oraz **wyposażenia laboratoriów funkcjonujących w szkołach w nowoczesne narzędzia do nauczania nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych** oraz sprzętu specjalistycznego i pomocy dydaktycznych do wspomagania rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych.

Budowa nowych obiektów przedszkolnych i szkolnych jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst
- organy prowadzące przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego
- organy prowadzące szkoły
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze

Priorytet Inwestycyjny: Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną (PI 10.4)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będą działania w zakresie rozwoju infrastruktury oraz wyposażenia laboratoriów funkcjonujących w szkołach ponadgimnazjalnych w nowoczesne narzędzia **do nauczania nauk technicznych, matematyczno-przyrodniczych i technologii informacyjno-telekomunikacyjnych** oraz sprzętu specjalistycznego i pomocy dydaktycznych do wspomaganie rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów niepełnosprawnych.
- Wspierane będzie tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo **centrów kształcenia zawodowego**.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia
- jednostki organizacyjne jst
- organy prowadzące szkoły
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze

Oś Priorytetowa 8: RYNEK PRACY

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników

Priorytety inwestycyjne:

- Zapewnianie dostępu do zatrudnienia
- Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy
- Godzenie życia zawodowego i prywatnego
- Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
- Aktywne i zdrowe starzenie się

Priorytet Inwestycyjny: Zapewnienie dostępu do zatrudnienia (PI 8.5)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **zwiększenia aktywizacji oraz mobilności zawodowej mieszkańców Dolnego Śląska**. Wsparcie zostanie skoncentrowane na osobach będących **w szczególnej sytuacji na rynku pracy**.
- Ważnym elementem wsparcia w ramach priorytetu jest **tworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo** obejmujące m.in. działania na rzecz dalszego doskonalenia, bądź zmiany kwalifikacji zawodowych w formie szkoleń, kursów i praktyk oraz możliwości zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Grupy docelowe

- osoby poszukujące pracy
- osoby nieaktywne zawodowo
- osoby bezrobotne

Priorytet Inwestycyjny: Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy (PI 8.7)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz rozwoju **samozatrudnienia, przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy**, obejmując m.in. doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne adresowane do osób pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą. Mechanizm bezzwrotny przewidziany jest przede wszystkim dla osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
- Przedsięwzięcia w RPO związane ze **wsparciem finansowym dla nowopowstałych podmiotów będą uzupełniane wsparciem szkoleniowo-doradczym** przygotowującym do samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz wspomagającego odbiorcę wsparcia w początkowym etapie prowadzenia działalności gospodarczej.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- osoby fizyczne zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
- MŚP
- osoby bezrobotne, niezatrudnione, poszukujące pracy

Priorytet Inwestycyjny: Godzenie życia zawodowego i prywatnego (PI 8.8)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na konieczność opieki nad członkami rodziny poprzez **tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz nad osobami zależnymi**.
- Interwencja będzie również obejmować wdrożenie na poziomie lokalnym i regionalnym **idei flexicurity**, poprzez tworzenie i rozwijanie w zakładach pracy elastycznych form zatrudnienia i metod organizacji pracy oraz uelastycznianie czasu pracy pracownika.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- osoby podejmujące pracę po przerwie związanej z urodzeniem dziecka i/lub wychowaniem dzieci
- opiekunowie osób zależnych powracający na rynek pracy
- pracodawcy i pracownicy objęci wsparciem w zakresie elastycznych form zatrudnienia

Priorytet Inwestycyjny: Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian (PI 8.9)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz MŚP oraz ich pracowników i obejmie **rozwój kwalifikacji pracowników oraz kompleksowe usługi rozwojowe odpowiadające na potrzeby przedsiębiorstw.**
- Interwencja będzie również obejmować wsparcie dla przedsiębiorstw i pracowników w zakresie dostosowania się do zmian gospodarczych tj.: zapewnienie przedsiębiorcy, który znalazł się w sytuacji kryzysowej wsparcia doradczego, **wsparcie outplacementowe dla pracowników zwalnianych** lub zagrożonych zwolnieniem w przedsiębiorstwach przechodzących proces restrukturyzacji.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- przedsiębiorstwa i ich pracownicy
- pracodawcy przechodzący procesy restrukturyzacyjne i ich pracownicy
- osoby, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Priorytet Inwestycyjny: Aktywne i zdrowe starzenie się (PI 8.10)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na działania z zakresu **przekwalifikowania osób starszych** pracujących w trudnych warunkach, pozwalając im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia.
- Interwencja będzie również obejmować priorytetowe **programy w zakresie profilaktyki zdrowotnej służące wspieraniu aktywności zawodowej**, dotyczące w szczególności chorób onkologicznych oraz chorób istotnych w kontekście specyficznych uwarunkowań regionalnych. Działania będą obejmowały także opracowanie i wdrożenie programów rehabilitacji ułatwiającej powrót do pracy.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- grupy zawodowe/grupy pracowników narażone na czynniki wywołujące choroby zawodowe
- osoby, u których warunki pracy spowodowały wystąpienie choroby zawodowej (stwierdzono chorobę zawodową) lub orzeczono niezdolność do pracy na danym stanowisku
- pracodawcy i ich pracownicy w wieku 50 lat i więcej

Oś Priorytetowa 9: WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia

- Priorytety inwestycyjne:
- Aktywna integracja
- Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych
- Wspieranie gospodarki społecznej

Priorytet Inwestycyjny: Aktywna integracja (PI 9.4)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym**, w szczególności poprzez aktywizację zawodowo-społeczną wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, zawodowej.
- Wsparcie ukierunkowane będzie również na rzecz **integracji społeczności marginalizowanych, w tym społeczności Romskiej**, obejmujące kompleksowe działania z zakresu edukacji, zdrowia, zatrudnienia, pomocy społecznej. Działania prowadzić będą w głównej mierze do aktywizacji społecznej i zawodowej.
- Dodatkowo realizowane będą **działania rozwojowe na obszarach wiejskich**, wykorzystujące potencjał endogeniczny danego obszaru, **na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego**.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- osoby wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym
- członkowie społeczności marginalizowanych oraz osoby z Romskiej mniejszości etnicznej
- otoczenie ww. grup

Priorytet Inwestycyjny: Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych (PI 9.7)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych** (pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych).
- Realizowane przedsięwzięcia będą dotyczyć **systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi i w podeszłym wieku**, opieki zdrowotnej i rehabilitacji medycznej, a także środowiskowych form pomocy i samopomocy, adresowanej w szczególności do osób cierpiących na choroby otępienne oraz konsekwencje procesów starzenia.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- osoby wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym
- otoczenie osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym (łączny udział z osobami wykluczonymi / zagrożonymi) – jedynie jako element projektu właściwego

Priorytet Inwestycyjny: Wspieranie gospodarki społecznej (PI 9.8)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie w ramach priorytetu ukierunkowane będzie na rzecz **tworzenia nowych oraz wsparcie istniejących podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych**, wraz ze wsparciem towarzyszącym obejmującym szkolenia, doradztwo indywidualne i grupowe, w tym doradztwo prawne, biznesowe i finansowe.
- Wsparcie ukierunkowane będzie również na rzecz tworzenia regionalnych i lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- osoby zagrożone wykluczeniem lub już wykluczone społecznie
- podmioty ekonomii społecznej
- Przedsiębiorstwa w tym przedsiębiorstwa społeczne
- instytucje wspierające ekonomię społeczną
- publiczne służby zatrudnienia i inne instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej
- jednostki samorządu lokalnego i ich jednostki organizacyjne

Oś Priorytetowa 10: EDUKACJA

Cel ogólny Osi Priorytetowej

Podniesienie jakości i dostępności edukacji

Priorytety inwestycyjne:

- Zapewnienie jakości i równego dostępu do edukacji przedszkolnej podstawowej i gimnazjalnej
- Zapewnienie jakości i równego dostępu do kształcenia ponadgimnazjalnego
- Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie

Priorytet Inwestycyjny: Zapewnienie jakości i równego dostępu do edukacji przedszkolnej, podstawowej i gimnazjalnej (PI 10.1)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz **tworzenia nowych miejsc w ośrodkach edukacji przedszkolnej**, w tym również uruchamianie nowych ośrodków edukacji przedszkolnej i alternatywnych form opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym oraz dodatkowe zajęcia edukacyjne mające na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji.
- Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację inicjatyw związanych z **kształtowaniem kompetencji kluczowych, w szczególności wsparcie nauki języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych, umiejętności pracy zespołowej i kreatywności, a także postaw przedsiębiorczych** oraz opieki pedagogiczno-psychologicznej wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.
- Planowane wsparcie będzie obejmować również podniesienie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, uczniem młodszym oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli.

Potencjalni beneficjenci

- wszystkie

Główne grupy docelowe

- dzieci w wieku przedszkolnym
- uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych)
- nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli, szkół i placówek oświatowych

Priorytet Inwestycyjny: Zapewnienie równego dostępu do kształcenia ponadgimnazjalnego (PI 10.1)

Kierunki wsparcia

- Wspierane będzie **dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy** i zwiększenie oferty dodatkowych zajęć specjalistycznych.
- Wsparcie będzie obejmować również **podniesienie kompetencji nauczycieli** w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych nauczycieli.
- W ramach wsparcia będą realizowane również działania na rzecz **podniesienia jakości oraz atrakcyjności szkolnictwa zawodowego** oraz dostosowania kierunków kształcenia zawodowego do regionalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki.

Potencjalni beneficjenci

- Wszystkie podmioty

Główne grupy docelowe

- uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne lub zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych)
- nauczyciele
- instruktorzy praktycznej nauki zawodu

Priorytet Inwestycyjny: Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie (PI 10.3)

Kierunki wsparcia

- Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz osób dorosłych chcących podnieść swoje umiejętności, wiedzę i kompetencje **w zakresie języków obcych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych**, kończące się powszechnie uznawanymi certyfikatami.

Potencjalni beneficjenci

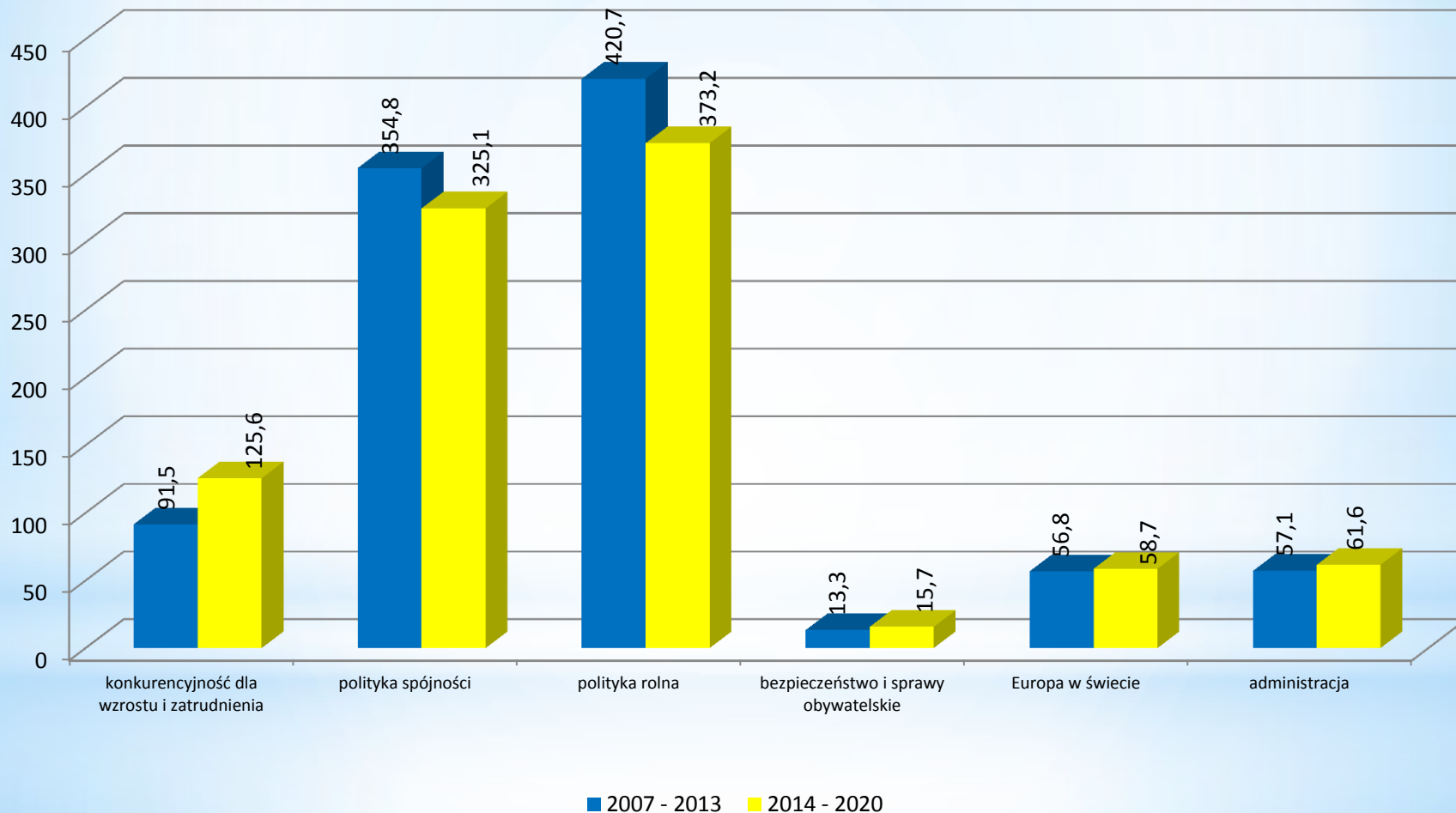
- wszystkie podmioty

Grupa docelowa

- osoby w wieku od 18 lat

Budżet Unii Europejskiej

w mld euro

Środki z UE dla Polski

Nazwa programu	Perspektywa 2007-2013	Perspektywa 2014-2020
Ogółem	67,2	72,9
Programy Regionalne	17,3	28,1
Program Operacyjny Kapitał Ludzki	10,0	
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	28,3	24,2
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	8,7	
Program Operacyjny Inteligentny Rozwój		7,6
Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój		3,2
Program Operacyjny Polska Wschodnia	2,4	2,0
Program Operacyjny Polska Cyfrowa		1,9
Program Operacyjny Pomoc Techniczna	0,5	0,6
Pozostałe		5,3

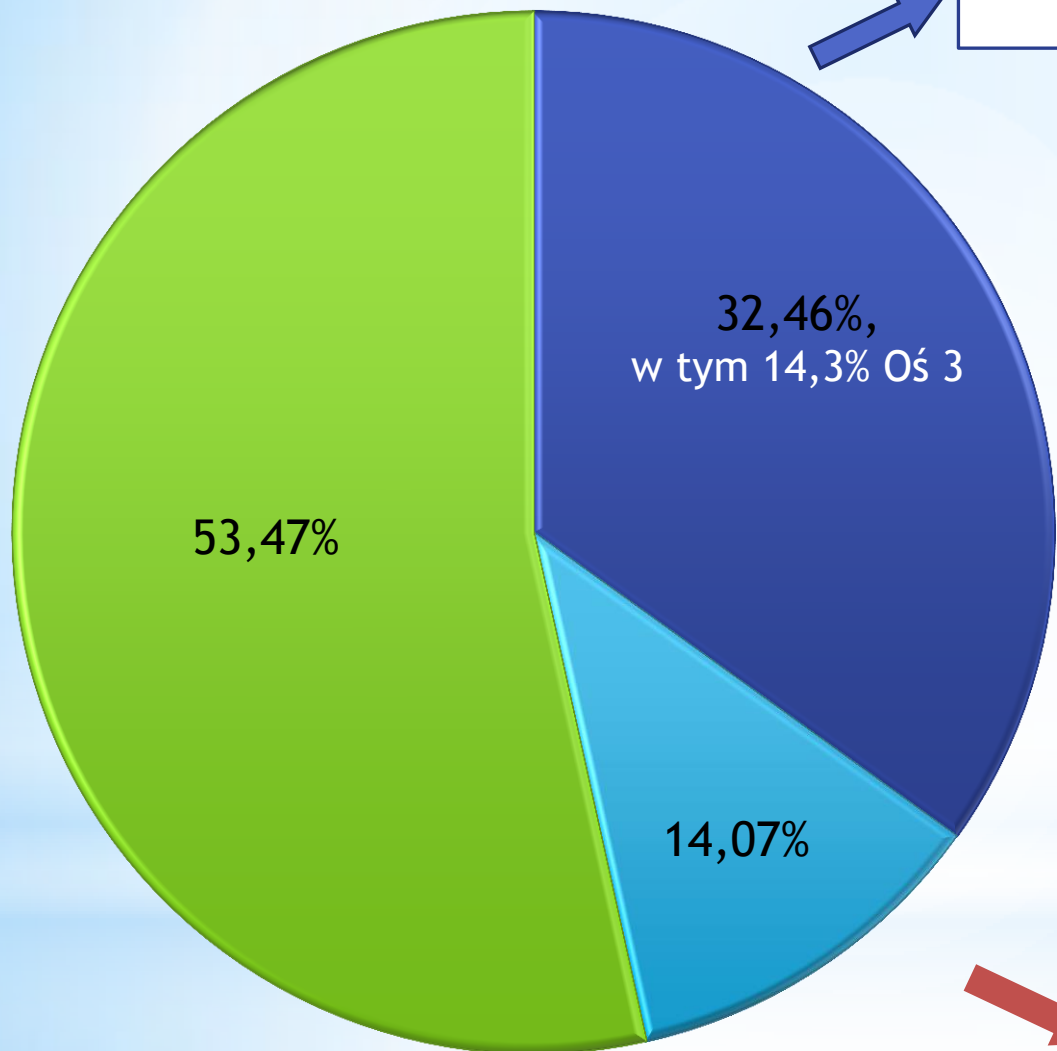
Koncentracja tematyczna (tzw. „ring-fencing”)

Konieczność przeznaczenia w ramach RPO określonych środków na cele objęte koncentracją tematyczną. Zakłada się, że każdy RPO w równym stopniu będzie przyczyniał się do osiągnięcia wymaganego poziomu koncentracji. Obecnie wymagane poziomy kształtują się następująco:

- Cel 1, 2, 3, 4** – 38,3% alokacji każdego RPO
- Cel 4** – 13,1% alokacji każdego RPO
- Cel 9** – 7,8% alokacji każdego RPO
- Co najmniej 60% EFS musi zostać przeznaczone na maksymalnie 4 priorytety inwestycyjne
- Udział pomocy technicznej nie powinien przekraczać 3,5% alokacji RPO
- Konieczność przeznaczenia 5% środków EFRR dla miast. „Ring-fencing” dla miast jest do rozdysponowania dowolnie między celami tematycznymi, może również obejmować środki z celów objętych innymi „ring-fencingami”.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

wymagane przez MRR 38,3%, w tym 13,1% - Oś 3

- Oś 1 Przedsiębiorstwa i innowacje, Oś 2 Technologie Informacyjno-Komunikacyjne, Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna (EFRR)
- Oś 6 Infrastruktura spójności społecznej, Oś 9 Włączenie społeczne (EFRR i EFS)

■ pozostałe

wymagane przez MRR 7,8%

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014 - 2020

Plan finansowy Programu w podziale na osie priorytetowe

	Fundusz	Alokacja (EUR)
Oś priorytetowa 1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE	EFRR	338 352 000
Oś priorytetowa 2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE	EFRR	28 196 000
Oś priorytetowa 3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA	EFRR	289 009 000
Oś priorytetowa 4 ŚRODOWISKO I ZASOBY	EFRR	140 980 000
Oś priorytetowa 5 TRANSPORT	EFRR	394 744 000
Oś priorytetowa 6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ	EFRR	162 127 000
Oś priorytetowa 7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA	EFRR	56 392 000
Oś priorytetowa 8 RYNEK PRACY	EFS	256 032 000
Oś priorytetowa 9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	EFS	121 920 000
Oś priorytetowa 10 EDUKACJA	EFS	152 400 000
POMOC TECHNICZNA	EFS	79 248 000
RAZEM	-	2 019 400 000

**DOLNY
ŚLĄSK**

Konsultacje społeczne RPO WD 2014-2020

Podejście terytorialne - Instrumenty

**Zintegrowane
Inwestycje
Terytorialne
(ZIT)**

**Kontrakt
Dolnośląski
(KD)**

**Zrównoważony
Rozwój Miast
(ZRM)**

Podejście terytorialne - Instrumenty

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), wykorzystywane dla rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych zlokalizowanych w przestrzeni województwa. Będą się przyczyniać do realizacji zintegrowanych strategii rozwoju obszarów funkcjonalnych największych miast regionu.

Kontrakt Dolnośląski (KD), pozwoli ukierunkować wsparcie na wybrane obszary województwa w oparciu o zdiagnozowane potrzeby, przełamując bariery rozwojowe oraz wykorzystując ich potencjał endogeniczny. Instrument będzie kierowany do wybranych obszarów województwa przez pryzmat terytorialnego wymiaru polityki rozwoju zawarty w SRWD 2020.

Zrównoważony Rozwój Miast (ZRM), będący narzędziem wspierającym poprawę konkurencyjności miast, rozwój miejskich obszarów zdegradowanych, poprawę jakości życia mieszkańców, wzrost ich aktywności zawodowej oraz ożywienie społeczno-gospodarcze obszarów miejskich, będzie realizowany w miastach stanowiących centra rozwoju subregionalnego i lokalnego.

Konsultacje społeczne RPO WD 2014-2020 trwają do
2 grudnia 2013 r.

Formularz zgłoszeniowy:
www.konsultacje.rpo.dolnyslask.pl

Serdecznie zapraszamy do udziału!